

Toelichting

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2016 zijn voor de opleidingen tot accountant nieuwe eindtermen van kracht. In de nieuwe eindtermen worden de volgende drie oriëntaties onderscheiden:

- assurance
- accountancy-MKB
- accountancy-Finance

Er is geen verschil tussen de RA en de AA praktijkopleiding. Dit onderscheid komt alleen nog in de theoretische opleiding (hbo voor AA en universitair voor RA) tot uitdrukking.

De Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) heeft overgangstermijnen bepaald waarbinnen de opleidingen aan de nieuwe eindtermen moeten voldoen. De overgangsregelingen waarbinnen deze termijnen zijn bepaald, zien zowel op nieuwe trainees en studenten als op trainees en studenten die onder de oude eindtermen zijn gestart. Onderwijsinstellingen en de Raad voor de praktijkopleidingen (hierna: de Raad) hebben de ruimte gekregen om binnen de gegeven kaders eigen overgangsmomenten vast te stellen.

Voor de praktijkopleidingen geldt dat op alle trainees die vanaf 1 januari 2017 starten de nieuwe eindtermen van toepassing zullen zijn. Trainees starten vanaf deze datum met een praktijkopleiding die aansluit op de nieuwe eindtermen. De Nadere Voorschriften op de Praktijkopleidingen 2017 geven inhoud aan het nieuwe opleidingsmodel, met de oriëntaties assurance en accountancy-MKB. Op het moment van opstellen en inwerking treden van deze nadere voorschriften is nog niet bekend of er een theoretische opleiding in de oriëntatie accountancy-finance zal komen. Indien dit zo zal zijn, zal in aansluiting hierop ook invulling worden gegeven aan deze oriëntatie, binnen hetzelfde opleidingsmodel.

Met het nieuwe opleidingsmodel en de nieuwe eindtermen wordt tevens beoogd meer integratie met de theoretische opleidingen tot stand te brengen, onder meer door mogelijkheden te creëren om onderdelen van de praktijkopleiding te laten organiseren en toetsen door en in samenwerking met de theoretische opleidingen.

Trainees die in het 'oude' model, dus vóór 1 januari 2017 zijn gestart, blijven in dit model de praktijkopleiding volgen. Hierop blijven dan ook de "oude" Nadere voorschriften van toepassing. Uitzonderingen zijn er voor RA trainees en trainees die hun praktijkopleidingen onder de nieuwe eindtermen gaan afronden. Voor RA trainees in het huidige opleidingsmodel wordt de afstudeerscriptie vervangen door het referaat. Het referaat is ook onderdeel van het nieuwe opleidingsmodel. Voor trainees die overstappen naar de nieuwe eindtermen gelden aangepaste inhoudelijke eisen.

Conform de overgangsregeling van CEA kunnen trainees de praktijkopleiding tot 1 september 2021 onder de oude eindtermen afronden. Voor trainees die eerder willen overstappen of te zijner tijd moeten overstappen gelden aanvullende, namens het bestuur door de Raad te bepalen nadere voorwaarden. Trainees die onder de oude eindtermen de AA praktijkopleiding zijn gestart, kunnen vanaf 1 september 2016 overstappen naar de accountancy-MKB oriëntatie in de nieuwe eindtermen.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Dit artikel bevat de definities van de gebruikte begrippen.

Artikel 2

In dit artikel wordt tot uitdrukking gebracht dat de praktijkopleiding in de oriëntatie assurance of in de oriëntatie accountancy-mkb wordt gevolgd. Op deze oriëntaties zijn in de eerste plaats de eindtermen van de CEA van toepassing. Waar de CEA met de eindtermen ruimte openlaat voor een verder invulling door de NBA, vindt die nadere invulling daarvan plaats in deze nadere voorschriften.

Met de opleiding met de oriëntatie assurance is de opleiding beoogd waarmee de accountant voldoet aan de eindtermen voor het uitvoeren van wettelijke controles. Na voltooiing van die opleiding kan de afgestudeerde in het accountantsregister worden ingeschreven met de hiervoor genoemde aantekening. Bij de inschrijving in het accountantsregister van een afgestudeerde van de opleiding met de oriëntatie accountancy-mkb, wordt de desbetreffende aantekening niet geplaatst.

De oriëntatie assurance leidt op voor de assurance-functie in de ruimste zin van het woord, waaronder de (wettelijke) controle van jaarrekeningen. Dit betekent dat veel aandacht moet worden besteed aan alle soorten assurance-werkzaamheden. Het accent ligt hierbij op (wettelijke) controleopdrachten van financiële verantwoordingen. Ook de assurance-opdrachten die afgeleid zijn of worden van de gecontroleerde jaarrekening vallen binnen deze oriëntatie. Alleen accountants die de opleiding met de oriëntatie Assurance hebben voltooid, kwalificeren om als externe accountant (bedoeld in de Wet toezicht accountantsorganisaties) bij de AFM ingeschreven te worden.

De opleiding met de oriëntatie accountancy-mkb omvat ook theorie en vaardigheid op het gebied van audit & assurance, zij het minder omvangrijk en diepgaand dan in de opleiding met de oriëntatie assurance. In deze oriëntatie ligt het accent op (bedrijfseconomisch) advies, inclusief juridische aspecten en fiscale vraagstukken.

Artikel 3

Dit artikel brengt tot uitdrukking dat iedere trainee aan een stagebureau wordt toegewezen. Dit kan het stagebureau van de werkgever zijn, het stagebureau waar de werkgever van de trainee bij is aangesloten of een stagebureau bij de onderwijsinstelling van de trainee. Indien de trainee niet van een ander stagebureau gebruik kan maken, dan valt de trainee onder het NBA-stagebureau.

Artikel 4

Als hoofdregel geldt dat de trainee de praktijkopleiding volgt bij een organisatie die wordt aangemerkt als accountantspraktijk of accountantsafdeling. Daarnaast wordt de Belastingdienst aangemerkt als een organisatie waar een trainee zijn praktijkopleiding kan volgen. Op verzoek van een trainee kan de praktijkopleiding ook worden gevolgd in een werkomgeving die gelijkwaardig is aan die van een accountantspraktijk of een accountantsafdeling. De trainee richt zo'n verzoek aan het bestuur van de NBA.

Om te kunnen vaststellen dat de werkzaamheden, die een trainee in een omgeving anders dan een accountantspraktijk uitvoert, kwalificeren voor de praktijkopleiding vult een stagebureau of een daaraan verbonden trainee een transponeringstabel in, die goedkeuring behoeft van het bestuur. Het gaat hier met name om de soorten werkzaamheden in relatie tot de jaarrekeningcontrole c.q. assurance eindtermen. Afhankelijk van de groep trainees die een stagebureau bedient, kan hier op verschillende manieren invulling aan worden gegeven. Indien een groep trainees binnen één werkomgeving de praktijkopleiding volgt, bijv. bij een Interne Accountantsdienst, geldt de transponeringstabel voor deze specifieke werksituaties. Wanneer er sprake is van trainees, die als groep minder goed identificeerbaar zijn, zal de transponeringstabel op per trainee worden ingevuld en beoordeeld.

Artikel 5

In dit artikel is als een van de belangrijkste uitgangspunten van de praktijkopleiding vastgelegd dat een trainee de praktijkopleiding volgt onder begeleiding van een praktijkbegeleider. Als hoofdregel geldt dat de praktijkbegeleider werkzaam is bij of verbonden is aan dezelfde organisatie als waar de trainee werkzaam is. Een trainee die in zijn eigen werkomgeving niet kan beschikken over een praktijkbegeleider, kan gebruik maken van een externe praktijkbegeleider.

Artikel 6

In dit artikel is de onderverdeling van de praktijkopleiding geregeld. In de eerste plaats is bepaald dat de praktijkopleiding in drie afzonderlijke praktijkopleidingsjaren wordt ingedeeld. Dat is van belang omdat een trainee pas tot een volgend praktijkopleidingsjaar wordt toegelaten, als het voorafgaande praktijkopleidingsjaar met succes is afgerond. Een praktijkopleidingsjaar duurt twaalf maanden. Een praktijkopleidingsjaar kan met vier maanden en eventueel – in bijzondere gevallen – met twaalf maanden worden verlengd. Indien een praktijkopleidingsjaar niet binnen de reguliere termijn of de verlengde termijn wordt afgerond, moet dit jaar in principe worden overgedaan (artikel 34, eerste lid).

Dit artikel bevat verder bepalingen over het aantal uren dat een trainee in een praktijkopleidingsjaar moet besteden aan de voor de praktijkopleiding relevante werkzaamheden dan wel de met de eindtermen voorgeschreven werkzaamheden.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt dat een trainee de praktijkopleiding binnen zeven jaar met succes moet afronden. Slaagt een trainee daar niet in, dan vervallen de praktijkopleidingsjaren die de trainee met succes heeft afgerond. Feitelijk betekent dat dus dat de trainee opnieuw met de praktijkopleiding moet beginnen wil hij deze nog afronden.

Artikel 8

In dit artikel is bepaald welke ontwikkelingen een trainee door moet maken gedurende de praktijkopleiding.

Artikel 9

Dit artikel bepaalt dat een trainee zijn portfolio, waarin onder andere de rapportages over de ontwikkeling gedurende de praktijkopleiding zijn opgenomen, bijhoudt in een elektronische leeromgeving. De elektronische leeromgeving wordt vastgesteld door het bestuur van de NBA.

Artikel 10

In dit artikel worden enkele internationale aspecten geregeld.

In de eerste plaats geldt dat de praktijkopleiding ook in het buitenland kan worden gevolgd. Daartoe moet een trainee een verzoek doen aan het bestuur. Uit een dergelijk verzoek moet blijken dat de praktijkopleiding wordt gevolgd bij wat naar Nederlandse maatstaven wordt aangemerkt als een accountantspraktijk of accountantsafdeling of een omgeving die gelijkwaardig is aan een accountantspraktijk of accountantsafdeling.

Verder is bepaald dat het portfolio geheel of gedeeltelijk in de Engelse taal kan worden opgesteld en dat het examen in de Engelse taal kan worden afgelegd.

Artikel 11

In het geval de trainee de praktijkopleiding volgt en daarbij tevens een arbeidsovereenkomst aangaat met (bijvoorbeeld) de accountantspraktijk waar de trainee de praktijkopleiding volgt, dan gaat de trainee tevens een praktijkopleidingsovereenkomst aan met de desbetreffende praktijk. In deze overeenkomst verklaart een werkgever onder andere dat hij de bepalingen in de verordening en de nadere voorschriften na zal leven.

Een enkele keer komt het voor dat een trainee de praktijkopleiding volgt bij een (accountants)praktijk waar hij zelf mede-eigenaar van is of als zelfstandige zonder personeel (zzp'er) werkzaam is. In dat geval biedt een overeenkomst geen uitkomst. De trainee overlegt in dat geval een verklaring met dezelfde strekking als een praktijkopleidingsovereenkomst.

Het bestuur stelt de modellen voor de hiervoor bedoelde verklaringen vast.

Artikel 12

Dit artikel bepaalt dat een stagebureau wordt geleid door een stagebestuur en ten minste kan beschikken over de inzet van een beoordelaar.

Artikel 13

Een belangrijke eis is dat een stagebureau een bestuur heeft dat ten minste uit twee leden bestaat, waarvan er één het voorzitterschap van het stagebestuur bekleedt. De meerderheid van de leden van een stagebestuur is accountant. Als het stagebestuur uit twee leden bestaat, is ten minste één lid accountant.

Een beoordelaar mag geen deel uitmaken van het stagebestuur. Datzelfde geldt voor een praktijkbegeleider en een intervisiecoach. In uitzonderlijke situaties kan een beoordelaar wel lid zijn van een stagebestuur. Hierbij wordt gedacht aan situaties waarbij een stagebureau is ingericht bij een organisatie, waarin het aantal accountants, die de verschillende rollen binnen de praktijkopleiding kunnen invullen, beperkt is, bijv. bij een IAD. Het aantal trainees is bij deze stagebureaus ook relatief klein.

Artikel 14

In dit artikel zijn de taken van een stagebestuur opgesomd. In deze opsomming is nu nieuw opgenomen dat een stagebestuur referaatbegeleiders en intervisiecoaches kan aanwijzen en verder dat een stagebestuur jaarlijks een evaluatie uitvoert van het functioneren van het stagebureau.

Artikel 15

In de eerste twee leden van dit artikel is bepaald dat een stagebureau een register bijhoudt van de aan het bureau verbonden praktijkbegeleiders en beoordelaars. Verder is bepaald dat het stagebureau van elke trainee een praktijkopleidingsdossier bijhoudt (zie artikel 16).

Artikel 16

In dit artikel is bepaald welke informatie in een praktijkopleidingsdossier is opgenomen.

Artikel 17

Een stagebureau dient over enige omvang te beschikken. Daarom is vereist dat aan een stagebureau op enig moment in een cyclus van drie jaar, ten minste tien trainees verbonden zijn geweest. Is dat niet het geval, dan vervalt in principe de aanwijzing van het stagebureau en worden de daaraan verbonden trainees begeleid door het stagebureau van de NBA. Een stagebureau kan het bestuur wel verzoeken om de hiervoor genoemde regel (tijdelijk) buiten toepassing te laten.

Artikel 18

Dit artikel bepaalt in de eerste plaats dat de functionarissen die betrokken zijn bij de praktijkopleiding van een trainee voor vier jaren in die functie worden benoemd. Verder is bepaald in welke gevallen een benoeming (voortijdig) eindigt. Een bijzondere situatie is het geval waarin de benoeming eindigt na de oplegging van een tuchtrechtelijke maatregel. Het is bewust niet bepaald dat een benoeming eindigt na elke tuchtrechtelijke maatregel maar alleen als de tuchtrechtelijke maatregel strekt tot een doorhaling of een tijdelijke doorhaling van de inschrijving in het accountantsregister. Naast die maatregelen kunnen ook de maatregelen van waarschuwing, berisping en boetes worden opgelegd. Het bestuur meent dat die maatregelen niet een voldoende rechtvaardiging is om de benoeming te doen eindigen.

Artikel 19

Artikel 19 bepaalt in het eerste lid dat de functionarissen die betrokken zijn bij de praktijkopleiding van een trainee moeten voldoen aan een competentieprofiel, dat wordt vastgesteld door het bestuur. Verder bevat dit artikel enkele bijzondere bepalingen over de bevoegdheden van een beoordelaar. In de eerste plaats is als hoofdregel bepaald dat iemand binnen één stagebureau niet zowel op kan treden als beoordelaar als praktijkbegeleider. Het vijfde lid van dit artikel formuleert een uitzondering op deze hoofdregel. Iemand kan wel praktijkbegeleider en beoordelaar zijn, zolang de trainee waarvoor hij als beoordelaar optreedt, niet verbonden is aan de organisatie waarin hij als praktijkbegeleider optreedt. Verder mag er tussen de trainee en de beoordelaar dan niet een band bestaan die een bedreiging kan vormen voor de uitoefening van de taken als beoordelaar.

Artikel 20 en 21

In deze artikelen zijn de taken van de praktijkbegeleider opgenomen. Verder zijn in deze artikelen de kaders opgenomen die een praktijkbegeleider moet toepassen bij de beoordelingen die hij tevens uit moet voeren.

Artikel 22 tot en met 27

Deze artikelen bevatten bijzondere bepalingen met betrekking tot de taken van een beoordelaar en de kaders die hij toe moet passen bij de beoordeling van de verschillende producten van een trainee.

Artikel 28

Dit artikel heeft betrekking op de functie van intervisiecoach. Deze functie wordt met deze nadere voorschriften nieuw geïntroduceerd. Een intervisiecoach heeft tot taak de intervisiegesprekken te begeleiden waaraan een trainee verplicht moet deelnemen.

Artikel 29

Dit artikel heeft betrekking op de referaatbegeleider. Met deze nadere voorschriften wordt het voor trainees verplicht om een referaat te houden op basis van een uitgewerkte casusbeschrijving. De referaatbegeleider begeleidt de trainee hierbij.

Artikel 30

Dit artikel bepaalt dat een examinator exclusief bevoegd is om het examen van een trainee af te nemen.

Artikel 31

Artikel 31 bepaalt dat een trainee een verzoek moet indienen om te worden toegelaten tot de praktijkopleiding en dat hij daarbij de gegevens overlegt waar het bestuur om vraagt.

Artikel 32

In dit artikel is bepaald dat een trainee schriftelijk vraagt om toepassing van artikel 23 van de verordening. Artikel 23 van de verordening biedt de grondslag om aan een trainee een vrijstelling te geven van onderdelen van het examen. Artikel 32 van de nadere voorschriften voorziet in het tweede lid in de mogelijkheid dat aan de verlening van een vrijstelling voorwaarden worden verbonden.

Artikel 33

Artikel 33 legt de trainee de verplichting op om het bestuur er schriftelijk van op de hoogte te stellen dat hij de praktijkopleiding onderbreekt of beëindigt.

Artikel 34

Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat als een trainee een praktijkopleidingsjaar niet binnen de termijn (twaalf maanden) of de verlengde termijn afrondt, het desbetreffende praktijkopleidingsjaar vervalft. De trainee moet in dat geval opnieuw beginnen met het praktijkopleidingsjaar om de praktijkopleiding alsnog af te kunnen ronden.

Het tweede lid vormt de grondslag voor de bevoegdheid van het bestuur om de praktijkopleiding van een trainee stop te zetten of in andere gevallen een praktijkopleidingsjaar te laten vervallen. De trainee moet in dat geval opnieuw beginnen met de praktijkopleiding respectievelijk het desbetreffende praktijkopleidingsjaar overdoen om alsnog de praktijkopleiding af te kunnen ronden.

In dit lid wordt niet concreet aangegeven in welke gevallen sprake is van onvoldoende vordering. Veel zal immers afhangen van het geval. In dit verband is het weliswaar zo dat een trainee zeven jaar heeft om het examen met goed gevolg af te leggen en het binnen die termijn dus minder goed denkbaar is dat het bestuur de praktijkopleiding stopzet wegens onvoldoende vordering. Anderzijds is het zo dat zich bijvoorbeeld een situatie voor kan doen waarin de trainee het eerste en tweede praktijkopleidingsjaar 'nominaal' afrondt, en daarna vier jaar talmt alvorens met het derde praktijkopleidingsjaar te beginnen. In dergelijke uitzonderlijke gevallen moet het bestuur toch de bevoegdheid hebben om de praktijkopleiding stop te zetten.

Stopzetting van de praktijkopleiding of het laten vervallen van een praktijkopleidingsjaar is een sanctie die kan worden toegepast indien een trainee halfjaarrapportages of jaarrapportages te laat indient en de overschrijding van de indieningstermijn te wijten is aan de trainee.

Als de praktijkopleiding van een trainee wordt stopgezet, dan behouden de trainingdagen waaraan een trainee heeft deelgenomen hun geldigheid. Dat geldt ook als een praktijkopleidingsjaar vervalft.

Artikel 35

Dit artikel bepaalt dat in de verschillende producten die een trainee op moet leveren, geen gegevens worden opgenomen die herleidbaar zijn tot natuurlijke personen, rechtspersonen of samenwerkingsverbanden. Het tweede lid van dit artikel legt een trainee een geheimhoudingsverplichting op.

Artikel 36

Dit artikel is het eerste artikel van de paragraaf die betrekking heeft op de producten die een trainee op moet leveren en de bijeenkomsten die hij bij moet wonen. Artikel 36 legt in de eerste plaats vast dat bij aanvang van de praktijkopleiding een nulmeting wordt uitgevoerd. In die nulmeting wordt bepaald over welke beroepsvaardigheden en over welke beroepshouding een trainee al beschikt en welke vaardigheden hij nog moet ontwikkelen. Voor de vaardigheden die een trainee nog moet ontwikkelen, bezoekt hij trainingdagen. De te bezoeken trainingdagen worden vastgelegd in een trainingsprogramma. Verder bepaalt dit artikel dat een trainee bij de aanvang van de praktijkopleiding in overleg met de praktijkbegeleider een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) opstelt.

Artikel 37

Dit artikel gaat nader in op de trainingsdagen die een trainee bij moet wonen. Een trainee woont ten minste negen trainingsdagen bij. Een trainingsdag duurt ten minste zes uur. Een trainee kan vrijstelling krijgen voor deelname aan trainingsdagen. Een vrijstelling wordt verleend voor ten hoogste drie trainingsdagen. Binnen een praktijkopleidingsjaar mag een trainee de trainingsdagen voor ten hoogste vier uren invullen met intervisiegesprekken, tenzij aan de trainee voor het trainingsprogramma een vrijstelling is verleend.

Artikel 38

In dit artikel wordt nader ingegaan op het persoonlijk ontwikkelingsplan. De eerste drie leden van dit artikel hebben betrekking op de inhoud van het persoonlijk ontwikkelingsplan. In het vierde lid wordt bepaald dat een persoonlijk ontwikkelingsplan binnen zes weken nadat de trainee met de praktijkopleiding is begonnen, moet zijn ingediend. Hiervoor geldt een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van trainee en praktijkbegeleider. Overschrijdt de trainee die termijn, dan treedt het vijfde lid in werking. Dat lid bepaalt dat de begindatum van de praktijkopleiding dan wordt gesteld op de eerste dag van de maand waarin het persoonlijk ontwikkelingsplan wordt ingediend. In samenhang met de bepaling waaruit volgt dat een praktijkopleidingsjaar ten minste twaalf maanden duurt, schuift de datum waarop het eerste jaar op zijn vroegst kan worden afgerond dus ook op. Het vijfde lid is niet van toepassing als de overschrijding van de termijn niet aan de trainee te wijten is.

Artikel 39

Dit artikel heeft betrekking op de situatie waarin het persoonlijk ontwikkelingsplan zoals dat door de trainee is ingediend, door de beoordelaar niet wordt goedgekeurd. In dat geval dient de trainee binnen twee weken nadat hij de beoordeling heeft ontvangen een aangepast persoonlijk ontwikkelingsplan in. Overschrijdt de trainee die termijn, dan treedt het tweede lid in werking. Dat lid bepaalt dat de begindatum van de praktijkopleiding dan wordt gesteld op de eerste dag van de maand waarin het aangepaste persoonlijk ontwikkelingsplan wordt ingediend. In samenhang met de bepaling waaruit volgt dat een praktijkopleidingsjaar ten minste twaalf maanden duurt, schuift de datum waarop het eerste jaar op zijn vroegst kan worden afgerond dus ook op. Het tweede lid is niet van toepassing als de overschrijding van de termijn niet aan de trainee te wijten is.

Artikel 40

Dit artikel heeft betrekking op het door de trainee in te dienen jaarplan. Dit jaarplan dient de trainee in bij de beoordelaar bij de start van het tweede en het derde praktijkopleidingsjaar. Voor de indiening geldt een termijn van vier weken na de start van een praktijkopleidingsjaar.

Artikel 41

Dit artikel bepaalt dat een trainee ook achteraf (periodieke) rapportages indient. Die rapportages omvatten één halfjaarrapportage en een jaarrapportage, waarin de tweede halfjaarrapportage is geïntegreerd.

Artikel 42 en 43

In een halfjaarrapportage neemt een trainee een verslag op van het gesprek met de praktijkbegeleider. In dat gesprek evalueren de trainee en de praktijkbegeleider de voortgang van de praktijkopleiding en de ontwikkeling van de vaardigheden en de beroepshouding van de trainee. In een jaarrapportage beschrijft een trainee de opdrachten die hij heeft uitgevoerd waarbij hij een verband legt met de wet- en regelgeving die betrekking heeft op de beschreven opdrachten en de realisatie van de eindtermen. Verder reflecteert de trainee in de jaarrapportage door middel van de uitwerking van één of meer dilemma's op zijn leerdoelen en zijn persoonlijke ontwikkeling. Aan het slot stelt de trainee ook een tweede halfjaarrapportage op die hij verwerkt in de jaarrapportage.

Artikel 44

In de eindtermen is bepaald dat de trainee een opdracht uitvoert op het gebied van Internal Control & Accounting Information Systems (ICAIS). Dit artikel benadrukt die verplichting ongeacht de oriëntatie waarvoor de trainee heeft gekozen en geeft de verplichting verder vorm.

Artikel 45

Dit artikel bepaalt dat een trainee een registratie bijhoudt van de uren die hij op grond van de eindtermen moet besteden. Verder registreert hij de mate waarin hij voldoet aan de eindtermen en legt

hij een relatie met de werkzaamheden die zijn beschreven in de halfjaar- en jaarrapportages. De trainee houdt deze registratie bij in een door het bestuur vastgesteld formulier.

Artikel 46

Dit artikel gaat nader in op de intervisiegesprekken. Het artikel bepaalt dat een trainee in het eerste en tweede praktijkopleidingsjaar aan ten minste twee intervisiegesprekken deelneemt. Van de trainee wordt een actieve inbreng verwacht in de vorm van een aangelegenheid die zich bij de uitoefening van zijn werkzaamheden heeft voorgedaan. Deze aangelegenheid wordt besproken met de andere trainees.

Het kan voorkomen dat een trainee niet in de gelegenheid is om een gepland intervisiegesprek bij te wonen. In dat geval stelt de trainee een verslag op van een aangelegenheid die zich bij de uitoefening van zijn werkzaamheden heeft voorgedaan en bespreekt deze met de intervisiecoach.

Voor een trainee die de praktijkopleiding tussentijds onderbreekt, geldt een uitzondering op het beginsel dat alleen in het eerste en tweede praktijkopleidingsjaar aan intervisiegesprekken wordt deelgenomen. Een trainee die de praktijkopleiding voor aanvang van het derde praktijkopleidingsjaar onderbreekt, moet in de periode van onderbreking deelnemen aan één intervisiegesprek per halfjaar. In de periode van onderbreking neemt de trainee deel aan ten hoogste twee intervisiegesprekken zodat de trainee gedurende de praktijkopleiding aan ten hoogste zes intervisiegesprekken deelneemt.

Artikel 47 tot en met 49

Deze artikelen hebben betrekking op de mogelijkheid om de duur van de praktijkopleiding te verkorten. Als een trainee voor meer dan vier jaar relevante werkzaamheden heeft verricht en deze werkzaamheden zijn verricht in een dienstverband van ten minste 32 uur en de werkzaamheden zijn verricht in de vijf jaar direct voorafgaand aan een verzoek tot verkorting, dan kan de praktijkopleiding met een jaar worden verkort (art. 47)

Heeft een trainee voor meer dan acht jaren relevante werkzaamheden verricht, dan geldt dat de praktijkopleiding met twee jaar kan worden bekort. Daarbij geldt dat de werkzaamheden zijn verricht in de tien jaren die direct voorafgaan aan het verzoek tot verkorting van de praktijkopleiding.

Artikel 49 bepaalt aan welke voorwaarden een 'verkortingsverzoek' moet voldoen.

Artikel 50 tot en met 53

Deze artikelen hebben uitsluitend betrekking op de trainee die de praktijkopleiding in de oriëntatie assurance volgt.

Daarbij geldt in de eerste plaats dat zo'n trainee tijdens de praktijkopleiding zijn vaardigheden opdoet in de werkdomeinen jaarrekeningcontroles en overige assurance-opdrachten.

Verder geldt dat een trainee in het tweede praktijkopleidingsjaar betrokken is bij alle fasen van de uitvoering van een controle-opdracht.

Ten slotte is in deze paragraaf bepaald (art. 56) dat een trainee op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar betrokken is bij de uitvoering van een controle-opdracht bij twee verschillende typen organisaties. Daarbij worden handels- en productieondernemingen onderscheiden en dienstverlenende organisaties, financiële instellingen en overheidsorganisaties. Ten minste één van die controle-opdrachten wordt uitgevoerd in het derde praktijkopleidingsjaar.

Artikel 54 tot en met 57

Deze artikelen hebben uitsluitend betrekking op de trainee die de praktijkopleiding in de oriëntatie accountancy-mkb volgt.

Daarbij geldt in de eerste plaats dat zo'n trainee tijdens de praktijkopleiding zijn vaardigheden opdoet in de vijf werkdomeinen die in dat artikel zijn genoemd (art. 55).

Verder is bepaald dat een trainee in het tweede praktijkopleidingsjaar is betrokken bij alle fasen van de uitvoering van een samenstellingsopdracht.

Ten slotte is in deze paragraaf bepaald (art. 57) dat de trainee in het derde praktijkopleidingsjaar is betrokken bij de uitvoering van ten minste twee relatief complexe andere assurance-opdrachten en een fiscale adviesopdracht.

Artikel 58

Dit artikel bepaalt dat het examen van een trainee wordt afgenomen op grondslag van zijn portfolio. Het portfolio van een trainee bevat kort gezegd alle producten die hij gedurende de praktijkopleiding heeft ingediend. Tijdens het examen toont een trainee aan dat hij kan functioneren op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. De examinator kent aan het examen een cijfer toe. De examinatoren staan tot de trainee niet in een verhouding die hun objectieve oordeelsvorming kan belemmeren.

Artikel 59

In dit artikel is geregeld wanneer een trainee kan worden toegelaten tot het examen. Dat is het geval als zijn portfolio compleet is, hij het theoretische deel van de opleiding volledig heeft afgerond en bewijzen van deelname heeft overgelegd van alle bijeenkomsten waaraan hij deel had moeten nemen of bewijzen waaruit blijkt dat hij van deelname was vrijgesteld.

Een portfolio van een trainee wiens verkortingsverzoek is ingewilligd, bevat niet evenveel producten als van een trainee die de praktijkopleiding volledig heeft doorlopen. Verder hoeft de trainee dan minder bijeenkomsten bij te wonen alvorens hij wordt toegelaten tot het examen. In dat verband bepaalt het derde lid welke bewijzen van deelname of vrijstellingsbewijzen moeten worden overgelegd als de praktijkopleiding van een trainee met één jaar wordt verkort. Het vierde lid bepaalt wanneer dan het portfolio is voltooid. Het vijfde en zesde lid bevatten de bepalingen over de bewijzen van deelname en een voltooid portfolio voor een trainee wiens praktijkopleiding met twee jaar is verkort.

Artikel 60

In de eindtermen is tot uitdrukking gebracht dat trainees die de praktijkopleiding zijn gestart met toepassing van de oude eindtermen, tot 1 september 2021 de tijd krijgen om de praktijkopleiding af te ronden met toepassing van de oude eindtermen. Rondt een trainee de praktijkopleiding 'oude stijl' niet voor die datum af, dan kan hij de praktijkopleiding alleen afronden met toepassing van de nieuwe eindtermen. Dit houdt in dat hij, op basis van een beoordeling door de opleiding van ontbrekende nieuwe eindtermen in het tot dan toe gevolgde programma, deficiënties moet inhalen. Met het oog daarop voorziet dit artikel in de mogelijkheid voor het bestuur om aan de toelating tot het examen van een trainee waarop de hiervoor beschreven situatie van toepassing is, nadere voorwaarden te verbinden.

Artikel 61

Dit artikel bepaalt dat het bestuur waarnemers aan kan wijzen die toezicht houden op een goede uitvoering van de praktijkopleiding. De waarnemers kunnen daarvoor de bijeenkomsten bijwonen waaraan trainees deel moeten nemen, maar kunnen ook de jaarevaluaties van stagebureaus en praktijkopleidingsdossiers inzien. Zij kunnen ook periodiek beoordelingsbezoeken afleggen aan stagebureaus.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat dit artikel niet een grondslag kan bieden op basis waarvan een waarnemer inzage kan verlangen in een cliëntendossier waarbij een trainee betrokken is geweest. Dat geldt in het bijzonder voor dossiers die betrekking hebben op de uitvoering van een wettelijke controle.

Artikel 62

Met dit artikel worden de oude nadere voorschriften ingetrokken.

Artikel 63

Met inachtneming van de ruimte die de eindtermen bieden, is in dit artikel bepaald dat de (nieuwe) eindtermen van toepassing zijn op de trainee die de praktijkopleiding na 1 januari 2017 begint en (volledigheidshalve) op de trainee die voor 1 januari de praktijkopleiding is begonnen en niet voor 1 september 2021 het examen met goed gevolg afsluit.

Artikel 64

Dit artikel bevat overgangsrecht voor de trainee die voor 1 januari 2017 al is begonnen met de praktijkopleiding. Op die trainee blijven de oude eindtermen van toepassing, mits natuurlijk voor 1 september 2021 het examen met goed gevolg wordt afgerond. Op deze trainee blijven ook de oude nadere voorschriften van toepassing.

Er geldt een bijzondere bepaling met betrekking tot het referaat. De verplichting om een referaat te houden geldt ook voor trainees die bij de invoering van deze nadere voorschriften nog bezig zijn met

de praktijkopleiding, tenzij zij vóór 31 december 2017 aangeven dat zij de praktijkopleiding willen afronden met een afstudeerscriptie in plaats van een referaat.

Artikel 65

Trainees die nu bezig zijn met de praktijkopleiding kunnen er ook uit eigen beweging voor kiezen om de praktijkopleiding voort te zetten met toepassing van de (nieuwe) eindtermen. Een verzoek daarvoor moet voor 31 augustus 2017 worden ingediend. Aan de inwilliging van dat verzoek zal het bestuur voorwaarden verbinden. Indien de trainee de keuze om de praktijkopleiding voort te zetten met toepassing van de nieuwe eindtermen op of na 1 september 2017 bekend maakt, kan het bestuur nadere voorwaarden stellen die zullen inhouden dat de trainee, op basis van een beoordeling door de opleiding van ontbrekende nieuwe eindtermen in het tot dan toe gevolgde programma, deficiënties moet inhalen.

Een trainee kan niet meer terugkomen op een eenmaal uitgebrachte keuze om de praktijkopleiding voort te zetten onder de nieuwe eindtermen.

Artikel 66

Het is mogelijk dat een trainee die aan de praktijkopleiding die behoort bij inschrijving met de beroepstitel Accountant-Administratieconsulent is begonnen, de overstap wil maken naar de praktijkopleiding met de oriëntatie accountancy-mkb. Het bestuur staat dat na 1 september 2016 onder nader te stellen voorwaarden toe.

Artikel 67

Dit artikel bevat de inwerkingtredingsbepaling en de citeertitel van deze nadere voorschriften.